

minowanie kobiet. Mamy też interesujący problem relacji społecznych, w tym kwestię niewolnictwa, rozwiązywaną przez świętego Pawła w duchu modlitwy *Ojciec nasz*, a nie przez nawoływanie do przewrotów społecznych. Jest tu wreszcie jakże dziś aktualny problem jedności uczniów Chrystusa i relacji do niechrześcijan. Dalsze rozważania na temat świata, eschatologii, zbawienia stworzeń, zmartwychwstania ciał i tworzenia kultury pokazują, że gdyby duchowość chrześcijańska na przestrzeni wieków zawsze pozostała wierna nauce Apostoła Narodów, ustrzegłaby się pewnych jednostronności, nie tylko w postaci heterodoksyjnej pogardy materią i ciałem,

ale nawet rozumianej ekskluzywnie idei *fuga mundi*. Na pewno duchowość świętego Pawła, jaka wylania się z książki księdza Misztala, jest duchowością dla każdego chrześcijanina. Jego opracowanie stanowi solidne kompendium wiedzy o życiu duchowym, możliwym do realizacji także dla ludzi świeckich. Jest to bardzo cenna pozycja, która – choć powstała w kontekście Roku Świętego Pawła (2008/2009) może przyczynić się do utrwalenia zainteresowania postacią Apostoła Narodów również w następnych latach.

ks. Wojciech Zyzak

Czesław Parzyszek SAC, *Nowa ewangelizacja – drogą Kościoła do nadziei*. Refleksje w oparciu o nauczanie Jana Pawła II, Ząbki 2010, ss. 511.

Sługa Boży Jan Paweł II w czasie całej swojej posługi na Stolicy Piotrowej kładł szczególny nacisk na nową ewangelizację. Wyrażenie „nowa ewangelizacja” może niekiedy budzić różne skojarzenia, często nawet zaskakujące. Czy zatem chodzi o jakąś nową formę przepowiadania Ewangelii? Na pewno nie. Chodzi tu o nowy sposób przepowiadania tej samej Ewangelii, którą zostawił nam Jezus Chrystus, ale i o nowe zaangażowanie. Ma ono być oparte przede wszystkim na osobistym świadectwie życia. Jest ono fundamentem każdej ewangelizacji; tym bardziej, gdy mówimy o *nowej ewangelizacji*. Potrzeba zatem odnowionej gorliwości połączonej z wykorzystaniem tego, co jest

aktualne we współczesnym świecie, zwłaszcza jeśli chodzi o sposoby przekazu. Jest to droga – jak podkreślał Jan Paweł II – którą nieustannie podąża Kościół; droga oparta na prawdziwie chrześcijańskiej nadziei. Nie sposób bowiem głosić Ewangelię bez osobistego zaangażowania połączonego z autentyczną gorliwością. Mówiąc o *nowej ewangelizacji*, należy uwzględnić zmieniające się znaki czasu, które stanowią wyzwanie dla współczesnego Kościoła.

W kontekście zmieniającej się rzeczywistości świata, przy uwzględnieniu współczesnych znaków czasu, sytuuje się pozycja ks. prof. Czesława Parzyszka SAC *Nowa ewangelizacja – drogą Kościoła do nadziei*. Znany i ceniony

w polskim środowisku naukowym teolog podjął się niezwykle ważnego zadania, jakim jest ukazanie nowej ewangelizacji we współczesnym świecie jako drogi Kościoła prowadzącej do nadziei.

Już na samym początku należy podkreślić, że Autor porusza się w określonej przestrzeni zainteresowań. Przestrzenią tą, czy też obszarem jego refleksji teologicznej, jest przede wszystkim nauczanie Jana Pawła II, które stanowi kontynuację myśli Soboru Watykańskiego II. Nie brak tu zatem odniesień do dokumentów *Vaticanum II* takich jak *Lumen gentium* czy *Gaudium et spes*. Bazując na tych dokumentach Autor wspaniale osadza myśl Jana Pawła II zawartą w jego pierwszej encyklice *Redemptor hominis* i następnych.

Całość prezentowanej publikacji składa się z sześciu rozdziałów. Na samym początku ks. Parzyszek wskazuje na zagrożenia nadziei. Wymienia tu m.in. zagrożenia dotyczące godności człowieka i rodziny oraz współczesnego świata. W tym wszystkim wskazuje na niebezpieczeństwo, jakie stwarzają współczesne prądy ideologiczne, zwłaszcza te, które prowadzą w konsekwencji do negacji Boga. Niosą one ze sobą przesłanie postępu społecznego, który nie bierze pod uwagę wartości duchowych. Wszystko to sprawia, że zostaje zagubiona nadzieja, a człowiek jest pozostawiony sam sobie.

Następnie ks. Parzyszek podejmuje zagadnienia związane z nadzieją, która została powierzona misji Kościoła oraz istotnym aspektom nowej ewan-

gelizacji wraz z wyznaczeniem współczesnych jej kierunków. Autor zwraca uwagę czytelnika na źródło nadziei. Wskazuje przy tym, że głoszenie nadziei nie jest sprawą prywatną Kościoła, ale stanowi o Jego istocie. Nadzieja jest zatem podstawą Jego misji i posłannictwa w świecie. Kościół żyje nadzieją, nadzieję celebrytuje oraz nadziei służy. Po tak szerokim wyjaśnieniu istoty nadziei chrześcijańskiej Autor przechodzi do omówienia zasadniczych aspektów nowej ewangelizacji.

Należy podkreślić, że ks. prof. Czesław Parzyszek SAC dokonał tu niezwykle głębokiej analizy, wyprowadzając pojęcie nowej ewangelizacji z takich określeń jak „apostolstwo” i „ewangelizacja”, by skoncentrować się na „nowej ewangelizacji”. Została ona określona jako ta, która może zapewnić rozkwit czystej i głębokiej wiary w sercach ludzi i przynieść im autentyczną wolność. Dokonuje się to poprzez prawdziwą gorliwość, ale przy uwzględnieniu procesu inkulturacji. Celem zaś, który stoi przed nową ewangelizacją jest odnowa porządku doczesnego oraz pojednanie ludzi z Bogiem i z samymi sobą.

Mówiąc o nowej ewangelizacji, nie sposób nie wspomnieć o warunkach jej realizacji i doborze właściwych środków. Ks. Parzyszek zwraca uwagę zarówno na osoby świeckie, jak i konsekrowane. W kontekście osób świeckich niezwykle ważne staje się bycie świadkiem Chrystusa pośród współczesnego świata i przemienianie go niejako od wewnątrz. Przedstawiając zaś rolę

życia konsekrowanego, Autor wskazuje, że środkiem jest tu osobiste i wspólnotowe świadectwo życia osób powołanych. Podkreśla także szczególną rolę modlitwy, pokuty i cierpienia. Nowa ewangelizacja rozpoczyna się zatem w momencie uświadomienia sobie odpowiedzialności za siebie i drugiego człowieka, którego Bóg stawia na drodze życia. W ten sposób rodzi się „nowy człowiek”, który pragnie realizować swoje powołanie według kryteriów wskazanych przez Chrystusa. Jest to zatem „nowe życie”, życie według Ducha Świętego.

Dzięki tak rozumianej pedagogii nowej ewangelizacji rodzi się „nowe społeczeństwo”. Jest to społeczeństwo sprawiedliwe, braterskie, wolne i dostatnie. W takim społeczeństwie prymatem staje się rozwój człowieka zarówno w sferze fizycznej, jak i duchowej. Poszanowanie godności człowieka prowadzi do poszanowania godności całego społeczeństwa. W ten sposób osiągnane jest dobro wspólne i stąd bierze początek cywilizacja miłości.

Należy podkreślić, że Autor wykazuje się solidną znajomością myśli Jana Pawła II w kontekście całej jego społecznej nauki Kościoła. Widać niezwykłą precyzję w zakresie stosowanej terminologii. Ks. Parzyszek zwraca uwagę czytelnika na to, co dziś staje się najbardziej aktualne w społeczeństwie i w świecie. Mocno akcentuje obecność i rolę rodziny, edukacji, pracy zawodowej, kultury, mediów i świata polityki w tworzeniu „nowego świata”.

Ostatni rozdział omawianego opracowania poświęcony został roli Zjednoczenia Apostolstwa Katolickiego w świetle nowej ewangelizacji. Należy podkreślić, że Autor prezentuje tu wielkie bogactwo spuścizny duchowej założyciela swojego zgromadzenia, św. Wincentego Pallottiego. Omawiane treści zawierają to, co wydaje się najbardziej istotne dla Zjednoczenia Apostolstwa Katolickiego i jego posłannictwa w Kościele. Rozdział ten jest niezwykle interesujący, odznacza się bowiem bogactwem w treści związane z wizją Zjednoczenia samego Założyciela oraz stanowi owoc późniejszej i obecnej refleksji jego duchowych synów i córek, w tym także Autora prezentowanej pozycji.

Atutem omawianej pozycji książkowej jest ukazanie bogactwa myśli Kościoła w omawianym zakresie, a także osobiste przemyślenia Autora poparte jego doświadczeniem naukowym i duszpasterskim. Do całości opracowania dołączona jest bogata bibliografia, która stanowi wyraz kompetencji Autora. Z pewnością sięgnięcie do tej pozycji ubogaci czytelnika, zwłaszcza głębią zawartych tam treści i osobistych refleksji. Należą się zatem słowa uznania wobec ks. prof. Czesława Parzyszka SAC, że podjął się wysiłku ukazania niejako „na nowo” nowej ewangelizacji jako drogi Kościoła ku nadziei.

Jacek Kiciński CMF